

SUNDHEDSMINISTERIET

Holbergsgade 6
DK-1057 København K

T +45 7226 9000
F +45 7226 9001
M sum@sum.dk
W sum.dk

Folketingets Sundhedsudvalg

Dato: 29-09-2022
Enhed: NAERSOM
Sagsbeh.: DEPSSE
Sagsnr.: 2209026
Dok. nr.: 2407512

Folketingets Sundhedsudvalg har den 28. juni 2022 stillet følgende spørgsmål nr. 911 (Alm. del) til sundhedsministeren, som hermed besvares endeligt. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Kirsten Normann Andersen (SF).

Spørgsmål nr. 911:

”Vil ministeren sende udvalget en sundhedsfaglig vurdering af betydningen af, at en benamputeret person hurtigst muligt genvinder sin gangfunktion, og kan ministeren bekræfte, at hastigheden, hvormed der sker, har betydning for rehabiliteringen?”

Svar:

Til brug for besvarelsen er der indhentet nedenstående bidrag fra Sundhedsstyrelsen, som oplyser følgende:

”Sundhedsstyrelsen ønsker indledningsvist at fremhæve, at det er en meget blandet patientgruppe, der får foretaget en ben-amputation, og at der dermed er et meget varierende potentiale for at genvinde gangfunktion. Ikke alle personer har en gangfunktion forud for amputationen, fx pga. fremskreden sygdomsstatus, og det kan dermed ikke forventes, at alle personer der benamputeres, skal genvinde gangfunktion.

Det fremgår af *Kortlægning af regionale og kommunale tilbud om rehabilitering til personer der får amputeret ben i Danmark* (REHPA, 2021), at selvom proteseforsyning, som en forudsætning for genvinding af gangfunktion, er ønsket for de fleste, er det ikke et realistisk mål for alle. Faktorer som ko-morbiditet, kondition, kognition, motivation, psykisk sygdom mm. kan betyde, at personen ikke har forudsætningerne for at gennemføre et krævende proteseforsyningsforløb.

Det kan for fagpersoner være svært at vurdere, om en person, der har fået en ben-amputation, har ressourcer til det omfangsrige forløb det er at lære at gå med og anvende en protese. For nogle er ønsket om protese stort i begyndelsen, men når den første krisereaktion har lagt sig, vælges proteseforsyning fra. For andre bedres almentilstanden, og personen vurderes at få gavn af protese. Derfor er det vigtigt, at personen vurderes løbende i sit træningsforløb¹.

Genoptræningsforløb for proteseegnede

Hvis en person vurderes proteseegnet, er der flere faktorer, der påvirker, hvor hurtigt det er muligt at genvinde gangfunktion efter en ben-amputation, og der skal i genoptræningen og rehabiliteringen tages både fysiske og psykiske hensyn.

Fysiske hensyn kan fx omhandle

¹ National klinisk retningslinje for rehabilitering og proteseforsyning til personer som får foretaget større benamputationer, Fagligt Selskab for Ortopædkirurgisk Sygepleje, 2021

- Tid til sårheling og vævsheling og betingelserne for disse
- Afhævnning af benstumpen
- Smerter og behandling af disse

Psykiske hensyn kan fx omhandle

- Tid til krisebearbejdning
- Psykisk parathed og accept af nye livsvilkår

At genvinde gangfunktion efter en ben-amputation er en rehabiliteringsproces, der kan være tidskrævende. Der startes med en midlertidig træningsprotese, som bl.a. består af et testhylster, der kan omformes i takt med at benstumpen ændrer form i en indledende fase efter en amputation. Ved de hurtigste forløb er benstumpen klar til træningsprotese med testhylster 3-4 uger efter amputation. Træning af gangfunktion i den indledende fase efter en ben-amputation kan bestå af øvelser, der kan udføres uden protese fx træning af balance, forebyggelse af kontrakturer, styrketræning mm.

Jo længere tid det tager at blive proteseforsynet, jo længere tid tager det, før personen kan genvinde vanlige aktiviteter som deltagelse i familieliv og erhverv. Der er også risiko for tab af momentum og motivation, hvis personen sidder i kørestol i en lang periode. Ligeledes er der kendte fysiologiske mekanismer, som betyder, at inaktivitet hurtigt medfører muskelatrofi, kontrakturer og de-konditionering.

Det skal pointeres, at det vigtige er, at gangfunktionen trænes hurtigst muligt med træningsprotese, og ikke at den endelige proteseforsyning sker hurtigst muligt. Hvis træningsprotesen for hurtigt skiftes ud med den endelige protese, kan benstumpen fortsat ændre form og dette vil kræve et nyt hylster.”

Jeg kan henholde mig til det ovenstående bidrag fra Sundhedsstyrelsen.

Med venlig hilsen

Magnus Heunicke